

ÁKOS KERTÉSZ
WDOWY

PAŃSTWOWY TEATR LUDOWY W KRAKOWIE

Dyrektor i kierownik artystyczny: HENRYK GIŻYCKI
Z-ca dyrektora: JAN WĄTROBA
Kierownik literacki: ANDRZEJ OCHALSKI
Kierownik muzyczny: JOLANTA SZCZERBA

Akosz Kertész urodzony w roku 1932 — do 30 roku życia pracował jako ślusarz i dopiero w czasie studiów filologicznych na uniwersytecie buda-
peszteńskim rozpoczął karierę literacką. Zadebiutował w roku 1958 jako
nowelista na łamach czasopism literackich, potem wydał: tom nowel „Mi-
łość powszednich dni” (1962 r.), powieść „Zaulek” (1965 r.), powieść „Ma-
kra, czyli cena przegranej” (1971 r.) i tom nowel „Urodziny” (1972 r.). Od
roku 1966 Akosz Kertész pracuje jako dramaturg w wytwórni filmowej.
Jego powieści i nowele są często przerabiane na słuchowiska radiowe,
ekranizowane i adaptowane na scenę. Jako dramaturg zdobył na Węgrzech
uznanie sztuką „Makra”, sceniczną wersją powieści drukowanej w Polsce
w 1980 r. w przekładzie Tadeusza Olszańskiego w Kolekcji Literatury Wę-
gierskiej Państwowego Instytutu Wydawniczego. Powodzeniem na Węgrzech
cieszyła się też sztuka „Imieniny” osnuta na tle uroczystości imieninowych
w robotniczym domu, która obrazując tęsknotę i nadzieje na lepsze, bo-
gatsze, pełniejsze istnienie pobudza do refleksji nad obiektywnymi prze-
szkodami i niewykorzystaniem szans życiowych. Także i sztuka Kertésza
„Wdowy” rozpisana na cztery pochodzące z różnych środowisk społecznych
kobiety, o wyrazistych i wiarygodnych osobowościach daje sposobność do
zastanowienia się nad ludzkim losem i nieodwracalnością życiowych przy-
padków.

Dramaturgia węgierska mimo wartościowych dzieł wybitnych pisarzy XVIII i XIX wieku takich jak: Gyorgy Bessenyei, Mihaly Csokonai Vitez, József Katona, Mihaly Vorosmarty a zwłaszcza Imre Madach rzadko trafiała na sceny europejskie. Sytuacja diametralnie zmieniła się w wieku XX, gdy węgierskie komedie i farsy zaczęły skutecznie konkurować z najlepszymi w tej dziedzinie utworami francuskimi. Tradycja komedii i dramatu psychologiczno-obyczajowego trwa na Węgrzech po dziś dzień.

Pierwszym utworem węgierskim wystawionym na scenach polskich była „Tragedia człowieka” Imre Madacha (prapremiera Kraków 1903 r.), monumentalny poemat dramatyczny z faustowskim motywem walki diabła o duszę człowieka, na przestrzeni dziejów ludzkości. Na podobnej konstrukcji oparł Jerzy Żuławski znany i chętnie dawniej wystawiany dramat: „Eros i Psyche”. W okresie międzywojennym często grano w Polsce i to z ogromnym powodzeniem komedie László Bus-Feketego: „Trafika pani generałowej”, „Z miłości niedostatecznie”, Ferenc Herczega „Niebieski Lis”. Najpopularniejszym autorem węgierskim był Ferenc Molnar znany w całym świecie ze swojej klasycznej już powieści młodzieżowej „Chłopcy z placu broni”, którego sztuki „Liliom”, „Czerwony młyn” i inne często były grywane na scenach polskich. Po wojnie „Sprawa Pawła Eszteraga” Sandora Gergelyego obiegła wiele teatrów, a liczne sztuki autorów węgierskich: Gyuli Haya, Miklósa Meszolyego, Istvana Orkenyego, Margity Gaspar, Magdy Szabó, Klary Feher zdobywały polską publiczność teatralną. Osobno należy odnotować zainscenizowanie przez Teatr w Gdańsku w roku 1971 największego osiągnięcia dramaturgii węgierskiej sztuki Imre Madacha „Tragedia człowieka”.

„Wdowy” Akosa Kertesza są trzecią z kolei węgierską dramatyczną pozycją na scenie Państwowego Teatru Ludowego w Nowej Hucie po sztukach Ferenc Molnara „Liliom” (1958 r.) i Miklósa Meszolyego „Bunkier” (1970 r.).

ÁKOS KERTÉSZ

WDOWY

(Özvegyek)

Przeład: ALICJA MAZURKIEWICZ

OBSADA:

Mama
Hanna
Anna
Róža

Eugenia Horecka
Barbara Stesłowicz
Maja Wiśniowska
Krystyna Rutkowska

REZYSERIA:

Zbigniew Wilkoński

SCENOGRAFIA:

Elżbieta Oyrzanowska-Zielonacka

Sufler i inspicjent: Ewa Kursa

28. XI, 1982

Amy Karolyi:

W drodze

Z uprzejmą obojętną twarzą patrzył na mnie
Charon i mył ręce. „Tak właśnie rzecz się przedstawia.
Przepadły wszystkie bagaże i wszyscy twoi bliscy.
Matka, mąż i brat. Nic po nich nie zostało.
Może wypadli z łodzi.”
Ja zaś naga i lekka
czekałam na ekspres,
który miał mnie zawieźć w przebudzenie.

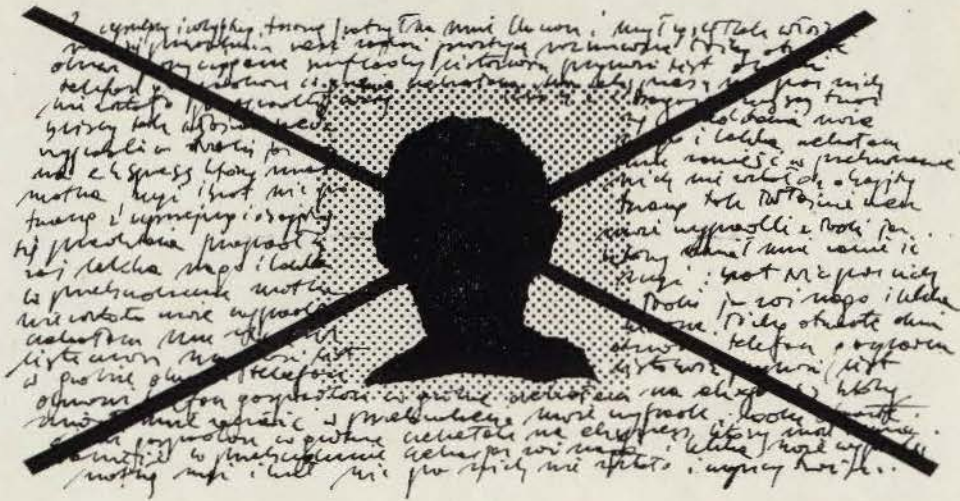
Sześć zdań prostych

Rozrzucone łóżko.
Otwarte drzwi.
Powyciągane szuflady.
Listonosz przynosi list.
Dzwoni telefon.
Gospodarz w grobie.

(przełożyła Julia Hartwig)

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is partially obscured by a vertical white strip and a black and white halftone image of a woman's face.

Koordinacja pracy artystycznej: ELZBIETA MACH

Kierownik techniczny: inż. ADAM ZDUNIAK
Oświetlenie: LUDWIK KOLANOWSKI
Akustyka: JACEK SIEWIOR I STANISŁAW TARASEK
Brygadierzy sceny: ZDZIŚŁAW KOWZUŃ I ZBIGNIEW SZCZUPACKI
Kierownicy pracowni krawieckich: KRYSZYNA SZCZEPANIK I ADAM KISZKA
Pracownia perukarska: HENRYK JARGOSZ
Prace modelatorskie: EDWARD SOLECKI
Prace malarskie: BEATA CIASTON
Prace stolarskie: BOGDAN WALENTOWICZ
Prace ślusarskie: ANTONI WTOREK
Prace tapicerskie: STANISŁAW KASPRZYK

Organizacja widowni
Kierownik: WŁODZIMIERZ BRODECKI
prowadzi sprzedaż biletów, przyjmuje zamówienia indywidualne i zbiorowe codziennie
w godz. 9.00—16.00. Tel.: 44-27-66
Kasa teatru czynna na dwie godziny przed spektaklem.

Wybór tekstów do programu: EWA DROZDOWSKA
Organizacja druku: BARBARA RAZNIAK

Opracowanie graficzne programu: MAREK CHLANDA

W REPERTUARZE TEATRU:

Adam Mickiewicz
OSTATNI ZAJAZD NA LITWIE
(PAN TADEUSZ)
Reżyseria: Wojciech Jesionka
Scenografia: Ewa Siatka

Juliusz Słowacki
KSIĄDZ MAREK
Reżyseria: Aleksander Bednarz
Scenografia: Józef Napiórkowski

Maria Konopnicka
O KRASNOLUDKACH I O SIEROTCE MARYSI
Reżyseria: Marek Kmiecński
Scenografia: Tadeusz Smolicki

Zygmunt Krasieński
NIE-BOSKA KOMEDIA
Reżyseria: Włodzimierz Nurkowski
Scenografia: Anna Sekuła

Lucjan Rydel
BETLEEM POLSKIE
Reżyseria: Henryk Giżycki
Scenografia: Józef Napiórkowski

Jan Drda
IGRASZKI Z DIABLEM
Reżyseria: Henryk Giżycki
Scenografia: Józef Napiórkowski

正